

**Jaarverslag van de Commissie van Toezicht
van Oudenaarde**

**Jaar : sept 2019 - dec 2019
Goedgekeurd op commissievergadering van 12 februari 2020**

A : De leden van de Commissie van Toezicht
Cc : Het centraal Secretariaat van de CTRG

I. De Commissie van Toezicht

A. Samenstelling

Antoon DUCATTEEUW : voorzitter

Koenraad JANSSENS : secretaris

Fernand HOLLEVOET : ondervoorzitter

Leden : Piet BAUTERS, Frank DOUCHY, Francis GOOSSENS, Roxanne KLOECK, Edwin MEYSMANS, Hugo OTTEVAERE, Isabelle PIEYNS, Hilde ROUWENS, Rudy VAN EECKHOUT, Luc VANDE WIELE, Marc VANDERBEKEN

De commissie dankt mevrouw Isabelle Pieyns voor de coördinatie en redactie van dit jaarverslag.

B. Functioneren

Welkomdag : 28.09.2019

Maandelijks vergaderingen :

- 11.09.2019
- 16.10.2019
- 20.11.2019
- 11.12.2019

Bezoeken door maandcommissarissen :

- Hugo Ottevaere : 05.09.2019, 10.09.2019
- Piet Bauters (elke keer vergezeld van een nieuw lid): 18.09.2019, 25.09.2019, 02.10.2019, 09.10.2019, 16.10.2019
- Mark Vanderbeken (elke keer vergezeld van een nieuw lid) : 23.10.2019, 31.10.2019, 07.11.2019, 12.11.2019, 18.11.2019
- Hugo Ottevaere en Isabelle Pieyns : 27.11.2019, 03.12.2019, 10.12.2019
- Antoon Ducatteeuw en Francis Goossens : 21.12.2019, 27.12.2019, 31.12.2019

Bezoek door de gehele commissie aan de gevangenis : 16.10.2019 met voorstelling van en door de directie

Vergadering kookcommissie : 27.11.2019, in aanwezigheid van drie leden van de commissie (Toon Ducatteeuw, Isabelle Pieyns en Frank Douchy) en 5 gevangenen

Er is verder maandelijks een overleg tussen de voorzitter en de directeur van de gevangenis.

Vormingsmoment basiswet op 25.11.2019, gevolgd door 5 leden

Problemen, oplossingen en positieve aspecten werking CvT :

De bekendheid van de CvT is niet optimaal, door veelvuldige aanwezigheid verbetert dat. De penitentiarie beampten staan ook soms wantrouwig tegenover de CvT. Sommigen vragen waarover de briefjes gaan.

Het feit dat er slechts één brievenbus is en de plaatsing daarvan, wordt zowel door een aantal gedetineerden als door de commissie ervaren als een beperking. De plaatsing van meerdere brievenbussen en de precieze locatie daarvan is voorwerp van een project dat afgerond zal worden op de commissievergadering in februari. De directie van de gevangenis is bereid

tot medewerking. Het budget voor aankoop en plaatsing van de brievenbussen dient echter op een hoger echelon vrijgegeven te worden.

C. Behandeling van verzoeken van gedetineerde personen / Bemiddeling

- Alle verzoeken gaan via één gesloten brievenbus, enkel de maandcommissaris heeft sleutel
- Na het lezen van de verzoeken worden de betrokkenen opgeroepen om de maandcommissaris te spreken in het (advocaten)lokaal. In een aantal gevallen gaat het gesprek met de gedetineerde door op cel. In één situatie werd een gesprek gevoerd met een gedetineerde door de deur van de strafcel waar hij op dat moment verbleef.
- Vervolgens begeeft de maandcommissaris zich naar de dienst waarvan hij/zij meent dat die een oplossing kan geven, bij gebreke daaraan wordt gemaild aan de betrokken dienst
- Bepaalde gedetineerden sturen elke keer een briefje met steeds dezelfde vraag (soms niet relevant) Indien nodig wordt dan schriftelijk geantwoord.
- Indien nodig wordt een bezoek op cel gebracht.
- Op elke commissievergadering wordt het verslag van de maandcommissarissen in detail overlopen. Voor onduidelijke situaties wordt een standpunt bepaald en de opvolging van niet opgeloste situaties door de volgende maandcommissarissen wordt op deze wijze geborgd.

D. De Commissie in cijfers

- a. Aantal maandelijkse vergaderingen : 4
- b. Aanwezigheid van de leden tijdens de maandelijkse vergaderingen : gemiddeld 11 à 12 leden. Leden die niet aanwezig waren, hadden zich steeds vooraf verontschuldigd.
- c. Aantal bezoeken in de penitentiaire inrichting : 18
- d. Aantal ingediende verzoeken van gedetineerde personen : 15
- e. Aantal bemiddelingen : 7

II. De penitentiaire inrichting - Gevangenis van Oudenaarde

A. Werking

De inrichting biedt plaats aan 140 gedetineerden. In Oudenaarde zijn er enkel mannelijke gedetineerden. In de gevangenis verblijven langgestraften. Er is tevens een deel van de gevangenis in gebruik als arresthuis, waar zich zowel

personen in voorarrest als personen die nog niet definitief veroordeeld zijn geplaatst worden.

In het gebouw zijn drie verdiepingen met telkens 2 secties. De 4 secties op verdiepingen 1 en 2 zijn bestemd voor de veroordeelden, de beide secties op het gelijkvloers dienen voor personen met het statuut van beklaagde.

Per verdieping is een centraal bureel dat goed zicht biedt op de beide secties.

Ook al is het gebouw oud, toch wordt binnenin veel aandacht besteed om een nette en verzorgde leef- en woonruimte te creëren voor de gedetineerden.

Er is een grote ruimte voor fitness en sporttraining. Hier worden regelmatig activiteiten georganiseerd.

Er is een aangename bezoekeruimte met kinderhoek. De decoratie daarvan wisselt met de seizoenen en/of de gelegenheden.

Er zijn een drietal werkplaatsen: een vrij grote werkplaats voor het verwerken van oude stoffen en kledij (=30 werkplaatsen), een confectieatelier (15tal werkplaatsen) waar vooral gevangenskledij wordt gemaakt, en een werkplaats waar diverse opdrachten voor externe klanten kunnen worden uitgevoerd (30tal plaatsen).

Er worden ook gedetineerden ingezet in de eigen diensten binnen de muren. (keuken, onderhoud, poetsdiensten...) Niet iedereen kan hier ingezet worden daar dit een 'vertrouwenspost' is.

Structureel is het momenteel onmogelijk om het aantal werkplaatsen uit te breiden.

Er werd door de directie gesteld dat er werk genoeg is.

Er is in de gevangenis ook een mogelijkheid tot het behalen van een diploma.

Er is een grote ruimte boven te gebruiken voor allerlei activiteiten, daarachter bevinden zich enkele computerlokalen, ook voor het volgen van opleidingen.

B. Opmerkelijke gebeurtenissen / belangrijkste veranderingen binnen de inrichting

- gat in dak naar aanleiding van gedetineerden op het dak in juni 2019 is nog steeds niet hersteld
- Een aantal niet werkende douches zijn nog steeds niet hersteld
- De door ons aangekaarte problematiek van de defecte airco in de bezoekersruimte, waardoor het veel te warm werd, is ondertussen wel hersteld.
- Wegens diverse redenen is de directiestaf lange tijd onderbemand of waargenomen door diverse wisselende vervangingen.
- Vb. directeur Hans Claus wordt tijdelijk vervangen door mevrouw Maere (gedetacheerd van Ruisselede) doch deze zal begin 2020 weer weg zijn

- De heer Van Caenegem (Ruisselede) vervangt een tijdje. Daar hij vroeger een directieopdracht had in Oudenaarde kent hij wel het reilen en zeilen in Oudenaarde.
- Mevrouw Nancy Wijns zal aangesteld worden als nieuwe directeur
- De onvolledige of steeds wisselende ploeg van het beleid maakt het voor de beambten en voor de leden van de commissie soms moeilijk om goede en vlotte opvolging te garanderen van de afspraken.
- Spontane korte staking op 14.10.2019 : wegens agressie van een gedetineerde, personeel staakt, na contactname met Brussel door directie wordt de gedetineerde gemuteerd, geen verdere incidenten
- Syndicale staking op 11.12.2019 : geen bezoek, geen mogelijkheid tot werken in de werkplaatsen, geen toegang tot de fitnessruimte en bepaalde diensten. Alle andere zaken lopen zo goed als mogelijk door.
- Veel grondslapers : het aantal neemt systematisch toe (van 2 grondslapers eind augustus 2019 naar 21 eind december 2019)
- De directie probeert dit zo goed als mogelijk aan te pakken en besprak de problematiek met de magistraten van het parket en de rechtbank (Oudenaarde).

C. De penitentiaire inrichting in cijfers

a. Gevangenisbevolking (maand per maand)

- Theoretische capaciteit : 140
- Aantal gedetineerden : 180 (eind dec 2019)
- Aantal veroordeelden : zie rechtstreekse verslagen
- Aantal beklaagden : idem
- Aantal geïnterneerden : 0
- Enkel mannen in Oudenaarde

b. Aantal personeelsleden (maand per maand)

- Rechtstreeks op te vragen

III. Het toezicht

A. Detentieomstandigheden

a. Geïdentificeerde problematische situaties + goede praktijken

- Inverdenkinggestelde en veroordeelde op zelfde cel : opgelost na tussenkomst van directie (nadat dit door de maandcommissarissen aangekaart was)
- Bepaalde gedetineerden beklagen zich over de toegang tot de brievenbussen en de controle daarop : nood aan bijkomende brievenbus(sen) en garantie privacy
- Grondslapers : stijgt systematisch
- 2 veiligheidscellen worden wegens het plaats tekort aangepast en omgevormd en gebruikt als volwaardige cel voor 2 gedetineerden. Hoewel deze veiligheidscellen daarvoor initieel helemaal niet aangepast en uitgerust zijn, wordt er door de gedetineerden en de penitentiaire beampten creatief omgesprongen met deze situatie. Meubilair en Tv werd geïnstalleerd. De beide gedetineerden worden wekelijks bezocht door de maandcommissarissen en mopperen eigenlijk niet.

Ze verkiezen expliciet deze (tijdelijke) oplossing boven het alternatief van grondslapers in een gewone cel. Zij genieten van het gewone gevangenisregime (douches, wandeling, maaltijden, werkmogelijkheid... enz). De commissie vindt dat deze situatie toch heel uitzonderlijk moet zijn en blijven.

- Er is een toenemende aandeel van gedetineerden in voorhechtenis. De directie en de gedetineerden menen dat de oorzaak hiervan ligt bij de politiek van parket Oudenaarde om sneller voorlopige hechtenis toe te passen onder maatschappelijke druk, of de invloed van de werking van de politie waarbij navolgende onderzoeken geen prioriteit hebben waardoor de duur van de voorlopige hechtenis sterk verhoogt.

Dat leeft sterk bij de gedetineerden in de sectie op de gelijkvloerse verdieping.

b. Aanbevelingen

- Brievenbussen
- Nog betere bekendheid maken bij gedetineerden en PB over doel CvT

- Optrekken budget voeding en aanpassing samenstelling voeding
- Nazicht dak en douches
- Er moet op een of andere manier veel meer aandacht besteed worden aan de overbevolking. Op sommige cellen zitten 3 gevangenen. Dit leidt dikwijls tot wrevel en incidenten.

c. Follow-up van aanbevelingen

Zie jaarverslag 2020

IV. Advies en informatie voor de CTRG

De commissie van Oudenaarde bestaat momenteel uit 14 leden. Indien elk lid apart maandcommissaris zou zijn, dan betekent dit dat elk lid slechts om de 14 maand (dus na meer dan een jaar) maandcommissaris kan zijn.

Dit werkt contraproductief : als men maar om de 14 maand maandcommissaris kan zijn, verliest men de voeling met de werking van de gevangenis en moet men zich telkens opnieuw eigen maken met de gevangenis en de gedetineerden.

Ook vanuit de optiek van de gevangenen is dit niet werkbaar. Zij zien een gezicht pas na 14 maand terug en beseffen dan niet wie die persoon was. Hetzelfde geldt voor de PB (14 mensen onthouden is niet eenvoudig aangezien er ook verschillende shiften zijn in de gevangenis) Dit komt de bekendheid niet ten goede.

We hebben dit opgelost door elke maand twee maandcommissarissen aan te duiden doch ook dit is niet ideaal want dan duurt het nog steeds 7 maand eer men maandcommissaris is, wat nog steeds de bekendheid niet ten goede komt. Bovendien is er dan het feit dat slechts één persoon per bezoek een vergoeding krijgt wat moeilijk te begrijpen valt en ook qua organisatie vrij moeilijk ligt.

Het is wel functioneler om met twee te gaan. Elk heeft zijn eigen inbreng en visie op een probleem en op die manier komt men tot een meer gedragen en sneller reactie op vaststellingen en tegelijk een adequate oplossing. Het verhoogt ook het veiligheidsgevoel (zeker voor de vrouwelijke commissieleden).

V. Conclusies

De werking en het doel van de CvT dient nog beter bekend gemaakt te worden, dit zowel ten aanzien van de gevangenen als ten aanzien van de PB. Niet alle gevangenen beseffen dat we een onafhankelijk orgaan zijn en niet alle PB beseffen

dat wij als doel hebben het welzijn van de hele gemeenschap van de gevangenis te verhogen.

Onze plooi folder met info wordt bij de intake steeds meegegeven aan de (nieuwe) gedetineerden. Deze folder bestaat in het Nederlands, (er is een vertaling in het Frans en in het Engels). Deze flyer dient binnenkort een update te krijgen.

Wij dienen dus blijvend uit te leggen aan de gevangenen dat de gesprekken met ons vertrouwelijk zijn en aan de PB dient de bestaansreden en de doelstellingen van de commissie blijvend gecommuniceerd te worden.(via diverse kanalen).

De installatie van bijkomende brievenbussen kan daartoe een aanzet zijn.